

Examenul de bacalaureat național 2017

Proba E. d)

Filosofie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

TÉTEL I

(30 punct)

Írjátok a vizsgalapra a helyes válasz betűjét az alábbi esetekre vonatkozóan. Egyetlen helyes válasz lehetséges.

1. Az a filozófus, aki úgy véli, hogy az ember meghaladja az azonnali és biztonság feltételeit, azáltal, hogy képes föláldozni saját létezését a kultúra-teremtés érdekében, s így a kultúra az emberi létezés végső formájává, a létezés értelmének beteljesedésévé válik, a következő
a. C. Noica
b. Arisztotelész
c. Platón
d. L. Blaga
2. Az etikai elméletek következő kérdésre is választ adnak:
a. Melyek a megismerés forrásai?
b. Mi a metanyelv?
c. Melyek az erényes élet feltételei?
d. Mi a determinizmus?
3. Az aktív eutanáziától eltérően, a passzív eutanáziáról akkor beszélünk ha:
a. hagyunk meghalni egy személyt, azáltal hogy megszakítjuk azokat a kezeléseket, amelyek életben tartják
b. az orvos valamely gyógyíthatatlan betegnek injekciót ad, azért hogy véget vessen szenvedéseinek
c. a gyógyíthatatlan személy kérésére előidézük a halált
d. egy olyan személy halálát idézzük elő, aki ehhez beleegyezését adhatta volna, de nem tette, mert élni szeretett volna
4. A szabadság korlátozását illetően, J.St. Mill számára *az egyetlen cél, ami az embereket egyénileg vagy közösségileg az egymás magánéletébe való beavatkozásra felhatalmazza:*
a. az önvédelem
b. a megismerés
c. méltányosság
d. igazságosság
5. Az abszolút szabadság – abszolút felelősség filozófiai fogalmával a következő gondolkodó felfogásában találkozunk:
a. E. Cioran
b. J. P. Sartre
c. J. St. Mill
d. L. Blaga
6. Az élet értelmére vonatkozó kérdés egyenértékű lehet a:
a. saját létfeltételeink meghaladására vonatkozó kérdéssel
b. a megismerés alapjaira vonatkozó kérdéssel
c. a vélemények igaz vagy hamis voltára vonatkozó kérdéssel
d. a politikai hatalom legitimálására vonatkozó kérdéssel

7. Az egy adott pillanatban társadalmilag elfogadott viselkedési szabályok és normák együttese a következő területet érinti:
- politika
  - alkalmazott etika
  - erkölcs
  - esztétika
8. J.St. Mill felfogásában, a legnagyobb boldogság elvének megfelelően, a tettek akkor jók, ha:
- örömet okoznak vagy kiküszöbölik a fájdalmat
  - csak néhány ember elégedetlen
  - Szokratész boldogtalan
  - egy disznóknak való doktrína alkalmazásának eredménye
9. Imm. Kant felfogásában „teljesíteni a kötelességed” olyan cselekvést jelent, amely:
- érdek nélküli, bizonyos egyetemes erkölcsi normáknak megfelelő
  - a hasznosság maximalizálását és a fájdalom elkerülését célozza
  - érdekvezérelt és bizonyos egyetemes erkölcsi normákat követ
  - a boldogság maximalizálását és a fájdalom elkerülését célozza
10. A politikai – társadalmi felelősség a következő magatartást eredményezi:
- nem választani, mert biztosabb, hogy nem tévedsz
  - a helyzet isemrete nélkül is választani
  - racionalis és a tettek következményeinek tudatában való választás
  - választani, de csak alkalomszerűen

II. TÉTEL (30 pont)

Elemezzétek tömören filozófiai szempontból az igazságosság társadalmi problematikáját, az alábbi támpontok alapján:

- nevezzetek meg egy filozófust, aki írásaiban, a *társadalmi igazságosság* kérdéskörével foglalkozott **4 pont**
- nevezzetek meg egy, a *társadalmi igazságossággal* kapcsolatos filozófiai elméletet **6 pont**
- mutassátok be az előbb megnevezett filozófiai elméletet/ szemléletet **6 pont**
- szemléltessétek a fent bemutatott filozófiai elméletet/szemléletet egy, a kortárs társadalomból vett konkrét szituációs példával **6 pont**
- fogalmazzatok meg egy ellenérvet azzal az elmélettel/szemlélettel szemben, amelyet bemuatattak; **6 pont**
- nevezzetek meg egy, az *igazságosság* és *méltányosság* fogalmai közötti lehetséges viszonyt! **4 pont**

III. TÉTEL (30 pont)

A. Olvassák el figyelmesen az alábbi szöveget:

Így hát eldobtam a tudós könyveket, mert csak arra tanítanak, hogy olyanoknak lássuk az embereket, amilyenre tették magukat, s az emberi lélek legelső és legnagyobb műveleiről kezdtem elmélkedni. Két alapelvet véltem felfedezni e téren, melyek megelőzik az ész: az egyik arra buzdít, hogy jólétünkről és önfenntartásunkról gondoskodjunk, a másik pedig természetes iszonyatot ébreszt bennünk minden érző és lényegében hozzánk hasonlatos lény pusztulásának vagy szenvedésének láttán. Úgy tűnik nekem, a természetjog valamennyi szabálya e két alapelvnek, azokból a találkozásaikból és párosulásaiból ered, amelyeket szellemünk létrehozni képes, s a társas hajlandóság elvét szükségtelen bevonni a dologba, jöllehet az ész később, amikor fokozatos fejlődés révén győzedelmesen elfolytotta a természetet, kénytelen volt más alapokra helyezni ezeket a szabályokat.

(Jean-Jacques Rousseau, *Értekezés az emberek közötti egyenlőtlenség eredetéről és alapjairól*)

Válaszoljatok a következő kérelmekre:

1. Az adott szöveg alapján nevezzétek meg az emberi természet két jellemzőjét! **4 pont**
2. Körülbelül féloldalas terjedelemben fejtsétek ki a *szociabilitás* (társadalmiság) és a *természeti ember* fogalmak közötti összefüggést! **10 pont**
3. Fogalmazzatok meg személyes véleményeteket a szövegben szereplő filozófiai felfogás időszerűségére vonatkozóan! **6 pont**

B. Tudván, hogy Arisztotelész felfogásában az *ember egy társadalmi állat*:

1. Érvelj, körülbelül 5 sorban, a fenti kijelentésben megfogalmazott filozófiai gondolat/tézis mellett. **6 pont**
2. Szemléltesd konkrét példával annak módját, ahogyan szociabilitás (*társadalmiság*) befolyásolhatja egy személy életét. **4 pont**